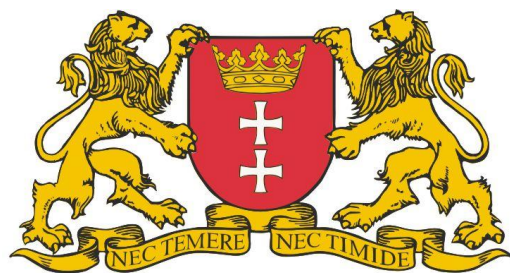

WSPÓŁPRACA MIASTA GDAŃSKA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ROKU 2011 – SPRAWOZDANIE

Sprawozdanie z wykonania Uchwały Rady Miasta Gdańska nr LIII/1536/10 z dnia 28 października 2010 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2011.

GDAŃSK

**Wydział Polityki Społecznej
Urząd Miejski w Gdańsku**

Kwiecień 2012

Spis treści

WSTĘP	3
PRIORYTETY WSPÓŁPRACY W ROKU 2011.....	5
SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE – WSPÓLNOTA I OTOCZENIE	6
LOKALNE PROBLEMY – LOKALNE DZIAŁANIA	9
WZMACNIANIE SEKTORA POZARZĄDOWEGO	13
ROZWÓJ WOŁONTARIATU	19
MIESZKAŃCY W PRZYGOTOWANIACH DO UEFA EURO 2012™	20
POTRZEBY SPOŁECZNE – USŁUGI SPOŁECZNE	22
OFERTA KULTURALNA I EUROPEJSKA STOLICA KULTURY 2016	26
PODSUMOWANIE	28
WNIOSKI - REKOMENDACJE.....	33

Wstęp

Miasto Gdańsk współpracuje z organizacjami sektora pozarządowego na podstawie Programu Współpracy - corocznie opracowywanego i przyjmowanego przez Radę Miasta Gdańska, a konsultowanego z Gdańską Radą Działalności Pożytku Publicznego, dokumentu. W roku 2011 obowiązywał „Program Współpracy Miasta Gdańska z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2011” przyjęty Uchwałą Rady Miasta nr LIII/1536/10 w dniu 28 października 2010 r. (zmieniony Uchwałą nr VII/86/11, 17.02.2011). Razem z Programem rocznym, w tym samym dniu Rada Miasta przyjęła Uchwałą nr LIII/1535/10 także „Wieloletni Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2011 – 2015”.

W Preambule Programu Wieloletniego, co odnosi się także do Programu na rok 2012 czytamy, iż *„został (on) stworzony przez przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorząd w sposób partycypacyjny, z uwzględnieniem doświadczeń wynikających z dotychczasowej współpracy i przeprowadzonej w roku 2010 analizy jakościowej projektów społecznych realizowanych w Gdańsku. Wyznacza on kierunki i nadaje ramy tej współpracy na lata 2011-2015 oraz tworzy warunki dla realizacji konstytucyjnej zasady pomocniczości i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego”*.

W programie wieloletnim określone są także zależności między wymienionymi dwoma programami – programem wieloletnim i rocznym. Otóż roczny Program Współpracy precyzuje szczegółowo cele i zakres współpracy, priorytetowe zadania publiczne określone w Programie wieloletnim oraz określa wysokość środków przeznaczanych na ich realizację na dany rok budżetowy.

Program Wieloletni objęty zostanie oddzielną analizą ewaluacyjną uwzględniającą sprawozdania z realizacji założeń rocznych Programów, która to ma być przygotowana przez podmiot zewnętrzny.

Na rok 2011 w Programie rocznym ustalono następujące formy współpracy między Miastem a Organizacjami Pozarządowymi:

- 1) zlecenie organizacjom realizacji zadań publicznych finansowanych ze środków budżetu Miasta Gdańska oraz ze środków PFRON na zasadach określonych w ustawie.
- 2) wzajemne informowanie o planowanych kierunkach działalności,
- 3) umowy partnerskich i o wykonanie inicjatywy lokalnej,
- 4) realizacja wspólnych projektów i inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej,
- 5) współdziałanie w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł,

w szczególności z funduszy Unii Europejskiej,

6) udzielanie pomocy w nawiązywaniu współpracy regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej;

7) udostępnianie sal, pomieszczeń i sprzętu technicznego w celu realizacji zadań statutowych organizacji;

8) współudział organizacji w opracowywaniu strategii, aktów prawa lokalnego oraz programów dla Miasta Gdańska,

9) udostępnianie na preferencyjnych zasadach lokali i budynków komunalnych,

10) popularyzacja działalności organizacji w mediach i na stronach internetowych Miasta: www.gdansk.pl, www.my.gdansk.pl

11) społeczne konsultacje projektów aktów normatywnych i dokumentów o charakterze programowym i strategicznym na zasadach określonych w Programie Wieloletnim,

12) powołanie Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Poniższe sprawozdanie odnosi się do poszczególnych form współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz mieszkańców Gdańska. Obejmuje więc współpracę wszystkich wydziałów i referatów Urzędu Miejskiego, jednostek podległych samorządowi lokalnemu, organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie Miasta Gdańska oraz innych organizacji pozarządowych nie zarejestrowanych na terenie Gdańska a działających na rzecz jego mieszkańców.

Na ostatni dzień roku 2011 **zarejestrowanych** było na terenie Miasta Gdańska 1191 **stowarzyszeń** (w tym 39 nowych), 181 **fundacji**, 234 **stowarzyszeń kultury fizycznej**, 25 związków sportowych i 46 uczniowskich klubów sportowych.

Sprawozdanie podzielono na rozdziały odnoszące się do wyznaczonych w Programie ośmiu celów szczegółowych. Każdy z rozdziałów obejmuje zarówno elementy współpracy finansowej jak i pozafinansowej. Zakończeniem sprawozdania jest podsumowanie oraz wynikające z opracowania wnioski odnoszące się zarówno do zagadnień realizacji wyznaczonych celów jak i horyzontalnych zasad współpracy.

Jako nowy element sprawozdania należy wyróżnić informację z kontroli realizowanych przez organizacje pozarządowe zadań publicznych zleczanych przez Miasto Gdańsk w formie konkursów określonych w Ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.

Priorytety współpracy w roku 2011

Podstawowe cele postawione w Programie Współpracy na rok 2011 określono z uwzględnieniem aktualnych potrzeb sektora pozarządowego, społeczności lokalnych Gdańska oraz założeń dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej, tj. Gdańskiej Strategii Rozwoju Miasta Gdańska do roku 2015, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015 oraz Gdańskiego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Znaczący wpływ na zakres współpracy miały także przygotowania Miasta Gdańska do turnieju UEFA EURO 2012™ oraz starania o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury na rok 2016.

W związku z powyższym w roku 2011 za cel główny Programu Współpracy ustalono wzrost aktywności społeczności lokalnych w dzielnicach, który miał być realizowany poprzez cele szczegółowe:

- 1) budowanie społeczeństwa obywatelskiego, poprzez umacnianie w świadomości gdańszczan poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, swoje otoczenie oraz tradycje,
- 2) zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- 3) wzmacnianie merytoryczne i instytucjonalne organizacji,
- 4) rozwój wolontariatu,
- 5) zwiększenie udziału mieszkańców w procesie przygotowań do EURO 2012,
- 6) poprawa jakości i efektywności świadczenia usług publicznych oraz pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych,
- 7) wzmacnianie różnorodności oferty kulturalnej w mieście Gdańsku,
- 8) zwiększenie zaangażowania mieszkańców w projekt Gdańsk i Metropolia ESK 2016.

Zarówno cele główne jak i szczegółowe miały być realizowane z poszanowaniem zasad pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności. Założono także, iż sukcesywnie poprawiana będzie jakość współpracy oraz sposoby realizacji zadań - poszerzanie zakresów, wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań oraz wypracowywanie, ustanawianie oraz przestrzeganie wspólnych standardów.

Społeczeństwo obywatelskie – wspólnota i otoczenie

Budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez umacnianie w świadomości Gdańszczytan poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, swoje otoczenie oraz tradycje jako pierwszy z celów szczegółowych Programu Współpracy, realizowane było przez szeroki wachlarz działań i zadań we współpracy finansowej i pozafinansowej.

Pierwszy z jego elementów to wspieranie **rozwaju społeczności lokalnych i partycypacji społecznej**. W tym zakresie na konkurs ofert złożono 47 projektów, z których do dofinansowania wybrano 29. Łączna wartość dotacji wyniosła 213.921,- zł. Wybrane oferty dotyczyły prowadzenia tzw. domów sąsiedzkich, które miały pełnić integracyjną rolę w społecznościach lokalnych. Wsparto finansowo domy sąsiedzkie w Nowym Porcie, na Ujeścisku, Oruni, Starym Przedmieściu, Oliwie i Stogach. Także dofinansowanie 11 festynów i imprez – spotkań lokalnych przeprowadzonych w ramach Gdańskich Dni Sąsiadów - miało na celu integrację osób z własnego, najbliższego otoczenia – dzielnicy, osiedla, klatki schodowej. Kontynuowano dofinansowanie lokalnych portali społecznościowych: MojaOrunia.pl, Wrzeszcz.info.pl i Stogi.info.pl. Warto tu jeszcze wyróżnić wsparcie i tym samym funkcjonowanie, Gdańskiego Centrum Inicjatyw Młodzieżowych prowadzonego przez Stowarzyszenie Morena oraz działania Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa w Gdańsku w zakresie promocji dialogu obywatelskiego dla wzmocnienia udziału obywateli w procesach planowania przestrzennego.

W roku 2011 uzupełniono Program współpracy o zadania mające na celu upowszechnianie i wspieranie **udziału mieszkańców w wyborach lokalnych** oraz w działalności rad jednostek pomocniczych, upowszechnianie i wspieranie udziału mieszkańców w podejmowaniu decyzji przez organy samorządu lokalnego. Wsparcie idei samorządowej wiązało się z planowanymi i przeprowadzonymi przez Miasto Gdańsk wyborami do rad dzielnic i osiedli, które odbyły się 8 maja 2011 r. Ich efektem jest 28 funkcjonujących rad lokalnych i zaangażowanie do aktywnego współdecydowania o losach własnego otoczenia ponad 450 osób. Wsparcie finansowe otrzymały 4 projekty promujące udział w wyborach do rad osiedla na łączną kwotę 87.890 zł.

Festyn Sąsiedzki w dzielnicy Stogi

Budowanie odpowiedzialności za własne otoczenie wspierane było także poprzez konkursy na przedsięwzięcia związane z **utworzeniem placów zabaw** dla dzieci. Na dotacje w tym zakresie wpłynęło 35 ofert z czego 10 wybrano do dofinansowania i podpisano umowy na kwotę łączną 500.000 zł (po 50.000,- zł każda umowa). Place zabaw zbudowano w dzielnicach: Strzyża, Wyspa Sobieszewska, Przymorze, Osowa, Ujeścisko i Wrzeszcz.

Podobnego typu zadania: wspieranie inicjatyw lokalnych w zakresie **tworzenia i utrzymania terenów zieleni** z udziałem mieszkańców zostały dofinansowane dodatkowymi środkami w wysokości 262.300 zł. Zrealizowano 7 projektów polegających na zagospodarowaniu osiedlowych przestrzeni zielonych – skwer w dzielnicy Strzyża, rodzinna przestrzeń rekreacyjna w dzielnicy Siedlce, zieleniec przy przedszkolu w dzielnicy Strzyża. Przeprowadzono też konkurs o tematyce terenów zieleni miejskiej „Pamiętajcie o ogrodach”, a nawet częściowo zrewitalizowano tereny po dawnej oczyszczalni Zaspą na potrzeby kompleksu sportowo – rekreacyjnego.

Jako ostatni zakres działań odnoszących się do celu budowania odpowiedzialnego społeczeństwa lokalnego należy wymienić **ochronę wolności, praw człowieka oraz swobód obywatelskich**, a także działania wspomagające **rozwój demokracji**. W ramach konkursu dla organizacji pozarządowych zlecono realizację 4 projektów z tego zakresu o łącznej wartości 20.000 zł. Dofinansowane zadania obejmowały opiekę prawną i wsparcie psychologiczne dla kobiet doświadczających przemocy, poradnictwo prawne dla osób starszych, edukację w zakresie dialogu obywatelskiego oraz działania w zakresie wsparcia antymobbingowego. W większości przypadków były to zadania kontynuowane z lat wcześniejszych.

Dodatkowo w 2011 roku Miasto Gdańsk organizowało i współorganizowało 10 uroczystości rocznicowych i patriotycznych, takich jak rocznice zakończenia II Wojny Światowej, obchody wybuchu Powstania Warszawskiego, Dni Sybiraka czy rocznica urodzin Marszałka J. Piłsudskiego. Przy organizacji ww. spotkań współpracowano między innymi ze Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Pomorski, Stowarzyszeniem Rodzin Katyńskich w Gdańsku, Związkiem Sybiraków Oddział Gdańsk, Radą Kombatantów i Osób Represjonowanych Województwa Pomorskiego.

Lokalne problemy – lokalne działania

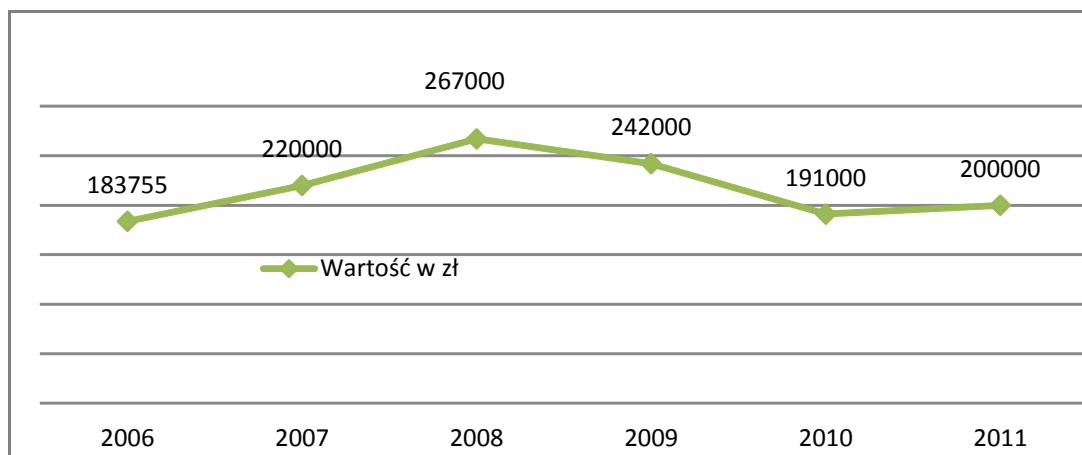
Drugi cel Programu współpracy to zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów.

W ramach projektu **Mój dom, moja dzielnica, moje miasto** Prezydent Miasta Gdańska odbył 7 spotkań z mieszkańcami Olszynki, Wrzeszcza Dolnego, Przeróbki, Wyspy Sobieszewskiej, Młyniska, Śródmieścia, Przymorza Wielkiego. Wzięło w nich udział około 1.800 gdańszczan oraz przedstawiciele działających w tych dzielnicach organizacji pozarządowych. Na każdym z tych spotkań wyróżniane były aktywne osoby najczęściej reprezentujące sektor pozarządowy. Celem spotkań jest możliwość bezpośredniego kontaktu i przybliżenia z jednej strony wizji rozwoju dzielnicy – osiedla, a z drugiej przekazania najbardziej zajmujących problemów tej części Miasta bezpośrednio przez mieszkańców i reprezentujące je organizacje. Łącznie od 2008 roku takich spotkań odbyło się 32.

Na poziomie krajowym przedstawiciele miasta Gdańska brali udział w pracach **Unii Metropolii Polskich** – Komisji ds. rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Do prac tej komisji zaproszono również przedstawicieli gdańskiego środowiska pozarządowego. Tematami spotkań były między innymi gdańskie modele rozwoju społecznego, wypracowane wspólnie przez sektor społeczny i publiczny. Były to: model domu sąsiedzkiego, model wsparcia aktywności młodzieży i model ekonomii społecznej.

Także w zawiązanym w roku 2011 Stowarzyszeniu **Gdański Obszar Metropolitalny**, funkcjonuje komisja ds. społecznych zajmująca się zagadnieniami lokalnych społeczności. Dotychczas Miasto Gdańsk przy współudziale organizacji pozarządowych przedstawiło na jej spotkaniach działania lokalne o zasięgu metropolitalnym już realizowane, tj. projekt wolontariatu metropolitalnego, projekt Wolontariatu Miast Gospodarzy UEFA EURO 2012™ oraz działania związane ze wspieraniem ekonomii społecznej.

W zakresie współpracy finansowej bardzo popularnym zadaniem odpowiadającym na lokalne problemy i dofinansowanym przez Miasto Gdańsk jest organizacja **wypoczynku dzieci i młodzieży**. Na zaplanowane 200.000 zł, otrzymano 48 ofert. Dofinansowano realizację 30 projektów całą zaplanowaną kwotą. Były to kolonie, półkolonie, obozy sportowe (sztuki walki, żeglarskie, piłka nożna, ogólnorozwojowe), obozy artystyczne, turystyczno – krajoznawcze, żeglarskie oraz obozy i spotkania harcerskie.

Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu wypoczynku dzieci i młodzieży przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych w latach 2006 -2011.

Lokalne odniesienie miały także projekty realizowane z zakresu **ekologii** i ochrony zwierząt oraz **ochrony dziedzictwa przyrodniczego**. Na konkurs w tym zakresie złożono 26 ofert z czego do dofinansowania wybrano 14 projektów na łączną kwotę 117.700 zł. Były to działania dotyczące zarówno edukacji z zakresu ekologii, warsztaty tematyczne, kampanie promujące zachowania proekologiczne (Balkony w Kwiatkach, Szkoda pieniędzy na reklamówki) czy wydawnictwa na temat bioróżnorodności i dziedzictwa przyrodniczego.

W roku 2011 kontynuowano także dofinansowywanie zadań z zakresu **promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy**. W tym zakresie, w formie przetargu, Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku podpisał 2 umowy na kwotę 110.000 zł (równo po 55.000,- każda) na prowadzenie zajęć w tzw. Klubach Pracy. Ich zadaniem jest pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy bezrobotnym i poszukującym pracy poprzez uczestnictwo w szkoleniach z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, uczestnictwo w zajęciach aktywizacyjnych i dostęp do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności.

Na podstawie Prawa Zamówień Publicznych zlecono również Polskiemu Towarzystwu Ekonomicznemu przeprowadzenie szkoleń dla w sumie 458 osób bezrobotnych, w oparciu o 48 umów. Kwota łączna umów wyniosła 550.000 zł.

W oparciu o środki Funduszu Pracy wsparto także jednostki sektora społecznego stażystami w 13 lokalnych organizacjach (17 osób opłacono staż) oraz pracami interwencyjnymi (2 osoby).

W zakresie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym **rozwój przedsiębiorczości** roku 2011, Wydział Polityki Gospodarczej podpisał jedną umowę na projekt „Akademia Gdańskiego Przedsiębiorcy” złożoną przez Gdańską Fundację Przedsiębiorczości. Wartość dofinansowania wyniosła 150.000 zł.

Jest to projekt dofinansowywany od kilku lat, a jego działania kontynuowane są w zakresie prowadzenia szkoleń nt.: zakładania i prowadzenia działalności

gospodarczej, także w wybranych krajach UE w ramach Jednolitego Rynku Europejskiego, pozyskiwania środków z Unii Europejskiej na prowadzenie własnej działalności gospodarczej, finansowania działalności małych i średnich przedsiębiorstw, tworzenia biznesplanu, negocjacji handlowych, marketingu w małej i średniej firmie oraz kursów komputerowych dla małych i średnich przedsiębiorstw i osób planujących podjąć działalność gospodarczą.

Wakacyjne Wodowanie – projekt Gdańskiej Fundacji Drogi

W Programie Współpracy na rok 2011 zaplanowano także realizację kompleksowych działań społecznych i aktywizujących w obszarach rewitalizowanych, zapisanych w Programie **Rewitalizacji** Obszarów Zdegradowanych w Gdańsku - Lokalnym Planie Rewitalizacji. Wstępnie przypisano do tego zadania 5.670.062 zł, jednak ze względu na przesunięcie realizacji projektu rewitalizacji Dolnego Miasta środki te w roku 2011 nie były wydatkowane na zadania zlecone organizacjom pozarządowym.

Nie zaprzestano jednak, we współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi, realizacji działań rewitalizacyjnych. W rewitalizowanej Oruni działania skierowane były na utworzenie Centrum Aktywizacji i Innowacji Kuźnia. Opracowywano koncepcję i założenia programu funkcjonowania Centrum. Tworzono także już konkretne oferty do realizacji. Jako formę przygotowania do powstania ww. Centrum, razem z portalem społecznościowym mojaorunia.pl, zebrano informacje archiwalne i wspomnienia mieszkańców Oruni o zabytkowym obiekcie.

Podobnego typu działania ale o szerszym zakresie podjęto także w Dolnym Mieście razem z Fundacją Theatrum Gedanense. Realizowano tam projekt pt. Opowiadacze Historii polegający na zbieraniu u mieszkańców opowieści, wspomnień, zdjęć historycznych tej części miasta. Dolne Miasto to także kontynuacja współpracy z Partnerstwem Społecznym Dolne Miasto Otwarte. Partnerstwo zwiększa wachlarz swoich działań i powiększa swoje grono o przedstawicieli sektora biznesowego (w

2011 uczestniczyło 26 podmiotów w tym: 12 NGOs + 3 podmioty gospodarcze + 7 jednostek publicznych + 4 osoby prywatne). W Dolnym Mieście należy także wyróżnić wsparcie działań Poradni dla Rodzin Fundacji Fosa, Caritas Archidiecezji Gdańskiej, Klub Wodny Gdańskie Lwy (drużyna smoczych łodzi) i Mrowiska.

Wzmacnianie sektora pozarządowego

Od roku 2007 w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku funkcjonuje **referat mających w zadaniach koordynację współpracy** Miasta z organizacjami pozarządowymi. Od roku 2011, w którym nastąpiły zmiany w wewnętrznej strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego, zadania te realizuje Referat Integracji Społecznej i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Wydziale Polityki Społecznej. Referat oprócz koordynacji wewnętrznej realizuje i koordynuje samodzielnie projekty społeczne współpracując z organizacjami pozarządowymi oraz prowadzi konkursy dotacyjne dla organizacji. Od 2008 roku odpowiedzialny jest także za przygotowanie wolontariatu miejskiego na Turniej UEFAEURO 2012™ (o tym więcej w rozdziale Mieszkańcy w przygotowaniach do UEFA EURO 2012™).

Jednym z dorocznych zadań Referatu jest organizacja Gali **Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego** dla najlepszej organizacji pozarządowej w Gdańsku oraz Nagrody Gdańskiego Darczyńcy Roku. Nagrody te są formą promocji oraz docenienia społecznych działań organizacji pozarządowych i mieszkańców w Mieście. W 2011 roku nagrodę dla najlepszej organizacji pozarządowej otrzymało Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym w Gdańsku. Nagrodę przyznano za determinację i fachowość w tworzeniu całościowego systemu wsparcia dla osób z autyzmem i ich rodzin oraz popularyzację wiedzy na temat autyzmu i jego najefektywniejszych terapii jak również pionierskie działania na rzecz wzmacniania roli organizacji pozarządowych w społeczeństwie. Przyznano także dwa wyróżnienia dla Regionalnego Centrum Wolontariatu w Gdańsku oraz Fundacji Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka. Przyznano także tytuł Gdańskiego Darczyńcy Roku, który otrzymała Pani Barbara Piasecka-Johnson – za zaangażowanie i wszechstronną pomoc dzieciom z autyzmem poprzez finansowanie ich terapii i budowę dla nich specjalistycznych placówek, dzięki którym mają one szansę funkcjonować jak ich pełnosprawni rówieśnicy.

Przeprowadzenie gali wręczenia nagród zostało zlecone w otwartym konkursie ofert (1 umowa ze Stowarzyszeniem Muzycznym FORZA o wartości 38.000 zł).

Miasto Gdańsk przygotowało także roczną kampanię promocyjną „1%” zachęcającą do wpłacania procenta podatku dochodowego od osób fizycznych w rocznym sprawozdaniu z osiągniętych dochodów w roku poprzednim na rzecz organizacji pożytku publicznego działających na rzecz mieszkańców Gdańska.

Jako element promocyjny w roku 2011 Miasto Gdańsk przyznano także 242 **patronaty** Prezydenta Miasta Gdańska dla działań zarówno lokalnych organizacji pozarządowych jak i organizacji krajowych i międzynarodowych realizujących

działania na poziomie Miasta. Były to wydarzenia typu: festyny, sympozja, konferencje, targi oraz wydarzenia kulturalne, sportowe, edukacyjne.

Laureaci i wyróżnieni nagrodą dla Najlepszej Gdańskiej Organizacji Pozarządowej im. L.Bądkowskiego oraz nagrodą Gdańskiego Darczyńcy Roku 2011

Miasto wydaje także, na wniosek organizacji pozarządowych, opinie na temat ich działań. Zazwyczaj są to opinie przeznaczone do celów projektowych, np. przy ubieganiu się o dofinansowanie ze źródeł krajowych i zagranicznych, użyczania lokali itp.

W roku 2011 funkcjonowały dodatkowo 2 narzędzia przekazywania informacji i promocji działań sektora pozarządowego: **strony internetowe** (gdansk.pl i my.gdansk.pl) oraz baza organizacji pozarządowych.

Portal www.my.gdansk.pl powstał w celu promocji i informowania o działaniach społecznych realizowanych w Mieście Gdańsk, zarówno przez jednostki sektora publicznego jak i społecznego. Z kolei zakładka Organizacje Pozarządowe na portalu miejskim www.gdansk.pl redagowana jest przez pracowników Referatu Integracji Społecznej i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Miejskiego i zawiera informacje o konkursach grantowych (wraz z całą procedurą) wydziałów oraz jednostek Miasta Gdańska, programy współpracy, sprawozdania z ich realizacji, a także inne informacje istotne z zakresu współpracy sektora publicznego ze społecznym.

Od roku 2005 prowadzona jest internetowa **baza organizacji pozarządowych** działających na terenie Miasta Gdańska. Prowadzona jest ona na podstawie dobrowolnej ankiety zgłoszeniowej oraz bezpośrednich aktualizacji. Baza ta ma na celu wsparcie pośrednio aktywizacji sektora pozarządowego poprzez przekazywanie informacji o potencjalnych działaniach, konferencjach, seminariach, nagrodach, możliwościach dofinansowania itp. Zamieszczona jest na internetowej stronie Miasta Gdańska z nieograniczonym dostępem do niej (www.gdansk.pl, zakładka

Organizacje Pozarządowe – baza organizacji pozarządowych). Baza wykorzystywana jest także do bezpośredniej komunikacji działań Urzędu, których potencjalnym beneficjentem mogą być organizacje pozarządowe, np. otwarte konkursy na dofinansowanie projektów. Na koniec roku 2011 zawierała ona dane o 642 organizacjach pozarządowych działających na terenie miasta Gdańska (w trakcie roku kalendarzowego zwiększyła się o 31 nowych).

W ramach wspierania organizacji pozarządowych Miasto Gdańsk udostępniało także na preferencyjnych warunkach **lokale użytkowe**. W roku 2011 przekazano do korzystania na rzecz organizacji pozarządowych łącznie 90 lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska. 78 spośród nich oddano w użyczenie - z czego 57 jako kontynuacja z lat poprzednich (w tym 14 umów wznowionych w 2011r.) a 21 umów użyczenia zawarto po raz pierwszy. W wyniku przeprowadzonych postępowań bezprzetargowych oddano w najem dodatkowo 11 lokali, a jeden lokal przekazano w użytkowanie w trybie pisemnego konkursu ofertowego.

Nieodpłatnie udostępniano także pomieszczenia na potrzeby spotkań organizacji pozarządowych i realizacji ich działań statutowych. Dotyczyło to zarówno pomieszczeń Urzędu Miejskiego, jednostek miejskich jak i Rady Miasta Gdańska.

W roku 2011 kontynuowano działania ciała wspólnego, sektora publicznego i społecznego - **Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego**. Rada aktualnej kadencji powołana została Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska nr 7/11 z dnia 5 stycznia 2011 r. i składa się z 18 członków – przedstawicieli Rady Miasta Gdańska, Prezydenta Miasta Gdańska oraz organizacji pozarządowych. W składzie Rady nastąpiły dwie zmiany: w marcu na stanowisku sekretarza Rady oraz w październiku przedstawiciela Rady Miasta Gdańska. W roku 2011 Rada odbyła 12 posiedzeń, na których poruszano tematy m.in. z zakresu:

- ✓ opiniowania projektów zarządzeń w sprawie ogłoszenia i przyjęcia szczegółowych warunków otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych określonych w programie współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi
- ✓ nadzoru nad stowarzyszeniami
- ✓ analizy sprawozdania z realizacji Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2010 roku
- ✓ przeprowadzonych kontroli realizacji zadań publicznych i ich rezultatach
- ✓ ewaluacji programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi
- ✓ realizacji i finansowania działań sportowych o charakterze rekreacyjnym w Gdańsku przy współpracy z organizacjami pozarządowymi
- ✓ spraw dotyczących możliwości promocji Organizacji Pozarządowych (w szczególności organizacji uprawnionych do pozyskiwania 1 % podatku dochodowego od osób fizycznych, Nagroda Bądkowskiego, Darczyńca Roku, Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych w Warszawie)
- ✓ zaopiniowania projektu Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2012 rok oraz zmian w Wieloletnim

Programie współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2011 – 2015

- ✓ procedury składania w 2012 roku wniosków o przyznanie „Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego” oraz Darczyńcy Roku
- ✓ Organizacji spotkań tematycznych z Dyrektorem Biura Prezydenta ds. Promocji Miasta w zakresie promocji nagrody PMG im. Lecha Bądkowskiego” oraz Darczyńcy Roku, z Dyrektorami Wydziałów: Zarządzania Kryzysowego oraz Polityki Gospodarczej UMG w zakresie możliwości i zasad współpracy.

Członkowie Rady czynnie uczestniczyli w pracach nad tworzeniem rocznego programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi. Powołano również grupę roboczą z ich udziałem celem wypracowania ramowego wzoru ogłoszenia, szczegółowych warunków otwartego konkursu ofert na zadania zlecone dla organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art.3 ust.3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W roku 2011 w Gdańsku funkcjonowały także cztery inne **rady społeczne** o podobnym charakterze doradczo – opiniotwórczym, posiadające w składzie przedstawicieli organizacji pozarządowych. Były to:

- Gdańska Rada Oświatowa,
- Gdańska Rada Seniorów,
- Gdańska Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Gdańska Rada Sportu.

Na podobnych zasadach i formie działały także:

- Zespół Monitorujący – Wdrożeniowy ds. Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gdańska,
- Komisje grantowe we wszystkich wydziałach i jednostkach organizacyjnych Miasta Gdańska, które to zajmowały się ocenianiem ofert w otwartych konkursach,
- Lokalne Forum Agendy 21,
- Forum Profilaktyki Uzależnień „Razem dla Gdańska”,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdańsku,
- zespół tworzący Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych.

Jako formę wsparcia należy uznać też organizację i współorganizację z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, konferencji, sympozjów, spotkań, warsztatów. Np.:

- seminarium pt. *Młodość a decyzyjność - wspólna praca ku upodmiotowieniu* (kwiecień 2011 r.),
- otwarte szkolenia z zakresu przygotowania wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Współpracy (9 Listopada),

- debata nt współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w świetle założeń polityki społecznej w Gdańsku (9 Listopada),
- 11 branżowych spotkań z organizacjami pozarządowymi w zakresach: pomoc przedmedyczna – wolontariat dla EURO 2012, ekologia, wsparcie organizacji pozarządowych, Przedsiębiorczość – rynek pracy, społeczności lokalne, edukacja, sport – turystyka – krajoznawstwo, pomoc społeczna, kombatancki i seniorzy, kultura (Maj - Czerwiec).

Podobne znaczenie ma także udział Miasta Gdańska w projektach realizowanych przez organizacje sektora pozarządowego, a finansowanych ze przede wszystkim środków europejskich. W roku 2011 były to między innymi projekty Gdańskiej Fundacji Innowacji Społecznej pt. Gdańska Sieć Partnerstw Lokalnych, Regionalnego Centrum Wolontariatu w Gdańsku pt. Synergia czy projekty społeczne w rewitalizowanych dzielnicach Gdańska, np. Dolne Miasto, Dolny Wrzeszcz, Orunia, Letnica itd.

Warte wyróżnienia jest udział Miasta w finansowanych ze środków EFS międzynarodowych projektach, których liderami są organizacje pozarządowe, a ich rezultatami są modele działań społecznych w Gdańsku i regionie pomorskim:

- ✓ Centrum Edukacji Aktywności Lokalnej „CEAL – nowe spojrzenie na ekonomię społeczną z perspektywy brytyjskich doświadczeń” lider projektu; Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej – powstał Model Domu Sąsiedzkiego,
- ✓ Partnerstwo na rzecz ekonomii społecznej w Gdańsku – Gdański Model Ekonomii Społecznej (GMES) lider projektu Towarzystwo im. Św. Brata Alberta, .
- ✓ Wsparcie instytucji ekonomii społecznej na podstawie doświadczeń polsko-szkockich” – model wsparcia informacyjnego, szkoleniowego i finansowego organizacji młodzieżowych, lider projektu Stowarzyszenie Morena.

W roku 2011 Miasto Gdańsk zakończyło realizację 3 letniego projektu *My Generation* w ramach programu URBACT II (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) poświęconego promocji pozytywnego potencjału młodzieży w mieście. W jego ramach funkcjonowała Lokalna Grupa Wsparcia będąca płaszczyzną współpracy międzysektorowej skierowanej na wypracowanie wspólnych – społecznych założeń do polityki młodzieżowej. Członkami Grupy byli zarówno przedstawiciele samorządu, organizacji pozarządowych prowadzonych przez młodych lub, których działania są skierowane na młodą część społeczności lokalnych jak i samych młodych. Rezultatem projektu jest wypracowanie w sposób partycypatywny z młodymi mieszkańcami miasta oraz młodzieżowymi NGO Lokalnego Planu Działania – założeń do polityki młodzieżowej Gdańska. Opracowano także zestawienie możliwości finansowania działań młodzieżowych zarówno tych przeznaczonych dla grup zorganizowanych jak i dla grup nieformalnych.

Także w formie **współpracy finansowej** wsparcie techniczne, szkoleniowo, informacyjnie organizacji pozarządowych było realizowane w roku 2011. W ramach konkursu wyłoniono z 7 ofert 6, z którymi podpisano umowy na łączną kwotę 60.000 zł. Zrealizowane zadania obejmowały między innymi szkołę liderów NGO i gdański inkubator NGO realizowane oddzielnie zarówno przez Fundację Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych jak i Stowarzyszenie Morena.

W roku poprzednim w tym zakresie zrealizowano 12 umów o wartości łącznej dofinansowania 67.000 zł ale ich zakres obejmował między innymi przypisane do innego zadania w roku 2011 portale społecznościowe oraz centrum informacji młodzieżowej.

Rozwój wolontariatu

Rok 2011 został ogłoszonym Międzynarodowym Rokiem Wolontariatu. Z tego też powodu zarówno na poziomie krajowym, regionalnym jak i miejskim większą niż we wcześniejszych latach przyłożono uwagę do **promocji** i dyskusji nad zagadnieniem wolontariatu.

W Gdańsku w 2011 roku wyjątkowo dwa razy zorganizowano tzw. Galę Wolontariat. W styczniu w Centrum Handlowym Galeria Bałtycka Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku wraz z lokalnymi NGO i Miastem Gdańsk zorganizował Dni Wolontariatu – Galeria Wolontariatu, w którym oprócz wręczania nagród za rok 2010 dla wolontariuszy, organizacji i inicjatyw wolontarystycznych odbyły się tzw. targi organizacji zajmujących się wolontariatem oraz poprowadzono panele dyskusyjne. Pod koniec roku zorganizowano drugą Galę Wolontariatu, na której z kolei nagrodzono za działania w tym zakresie już za rok 2011.

Także doroczne **Forum Młodych**, którego głównym organizatorem i pomysłodawcą jest Europejskie Centrum Solidarności, poświęcone było zagadnieniom wolontariatu. Dyskutowano na nim o wolontariacie jako zjawisku społecznym, jako formie zaangażowania w życie społeczne ale także jako formie rozwijania własnych pasji zdobywania doświadczenia niezbędnego na rynku pracy oraz szybko rozwijającym się wolontariacie pracowniczym.

Kontynuowano również prace nad modelem **Wolontariatu Metropolitalnego** we współpracy nie tylko z lokalnymi NGO i jednostkami/wydziałami Miasta Gdańska ale także przedstawicielami szeroko rozumianej metropolii gdańskiej.

W roku 2011 zaplanowano także **wsparcie finansowe** w wysokości 75.000 zł w formie dotacji w tym zakresie tematycznym. Dofinansowano w tej wysokości realizację 10 projektów. Dotyczyły one głównie szkoleń dla wolontariuszy działających na potrzeby własne organizacji takich jak Fundacja Hospicyjna, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Gdańsku, Fundacja Dr.Clown, Fundacja Życ z Pompą, Caritas Archidiecezji Gdańskiej. W ramach tego samego konkursu wsparto także prowadzenie Centrum Wolontariatu jako miejsca kompleksowo zajmujące się wolontariatem: jego promocją, programowaniem rozwoju, pośrednictwem, szkoleniami, realizacją projektów itd. Zadanie to w roku 2011 realizowało Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku.

Współpraca finansowa i pozafinansowa w zakresie wolontariatu kontynuowane była także w odniesieniu do przygotowań Miasta Gdańska do Turnieju UEFA EURO 2012™.

Mieszkańcy w przygotowaniach do UEFA EURO 2012™

W ramach przygotowań do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012™ Miasto Gdańsk realizuje dwa zakresy działań, w których organizacje pozarządowe są uwzględnione jako współkoordynatorzy, wykonawcy i beneficjenci. Są to projekt **Wolontariat Miast Gospodarzy UEFA EURO 2012™** oraz zestaw **projektów społecznych** (futbol amatorski, edukacja w zakresie zdrowego trybu życia oraz pozytywnych wzorców kibicowania).

Tzw. wolontariat miejski jest projektem wspólnym 4 Miast Gospodarzy Turnieju i spółki PL.2012 i zakłada zaangażowanie odpowiedniej liczby wolontariuszy na potrzeby organizacji turnieju z uwzględnieniem zapewnienia dobrego środowiska pracy dla samych wolontariuszy. Wolontariuszem mógł zostać każdy kto ukończył 18 lat, zna język angielski i na czas turnieju jest dyspozycyjny. Jest to szansa także dla mieszkańców aby aktywnie włączyć się od strony organizacyjnej w samo wydarzenie. Rok 2011 w tym projekcie to czas rekrutacji poprzedzony kampanią promocyjną, w trakcie której starano dotrzeć się do mieszkańców. Tu znaczącą rolę odegrały samorządy studenckie, studenckie koła zainteresowań, biura karier, uniwersytety III wieku, kluby seniorów oraz inne organizacje pozarządowe angażujące w swoje działania wolontariuszy. W cały proces zaangażowane było także Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku jako organizacja posiadająca największą wiedzę o miejscach zaangażowania wolontariuszy jak i posiadającą największą bazę wolontariuszy.

W tym też roku ogłoszono konkurs dla NGO na wsparcie procesu rekrutacji i szkoleń wolontariuszy gdańska na EURO 2012 oraz na prowadzenie centrum wolontariatu w trakcie Turnieju. Konkurs rozstrzygnięty został na początku 2012 roku.

Także przy organizacji zabezpieczenia medycznego ww. imprezy przewidziano wiodącą rolę gdańskich ratowniczych organizacji pozarządowych. Zespoły ratownicze mają stanowić o sile patroli medycznych w dni meczowe, punktów medycznych w Strefie Kibica i najistotniejszych dla Miasta w trakcie Turnieju miejsc. Partnerami Miasta w tym zakresie zostały 3 organizacje: Stowarzyszenie na rzecz Ratownictwa Adiutare, PCK-Okręg Pomorski oraz ZHP.

Współpraca ta nabrała wymiaru praktycznego. Zarówno z organizacjami ratowniczymi jak wolontariuszami i przedstawicielami samych organizacji wolontarystycznych obsługiwano wydarzenia testowe przed samym EURO 2012 – tj. dni otwarte PGE Arena oraz podczas pierwszego międzynarodowego meczu towarzyskiego piłki nożnej pomiędzy reprezentacją Polski i Niemiec na tym samym stadionie.

Wolontariusze w działaniu podczas meczu Polska – Niemcy w Gdańsku 06.09.2011

W ramach projektów społecznych realizowanych przez Biuro Prezydenta Miasta Gdańska ds. Sportu i EURO 2012 należy wymienić projekt *Footballowanie 2011* (obecność osób z niepełnosprawnością intelektualną w środowisku fanów i kibiców piłki nożnej), akcja graffiti „Wiem, nie niszczyć, tworzę”, piłkarski Turniej Mikołajkowy dla dzieci i młodzieży profilowany na środowiska zagrożone wykluczeniem społecznym, współudział w cyklu rozgrywek piłkarskich „Do przerwy 0-1” oraz projektu profilaktyki uzależnień „Szkółka bez nudy i nałogów”.

W roku 2011 ogłoszono także konkurs na kontynuację projektu pt. Kibice Razem, którego celem jest promocja pozytywnych sposobów kibicowania oraz praca z aktywnymi środowiskami kibiców piłki nożnej. Na konkurs złożono 2 oferty. Do dofinansowania wybrano projekt Fundacji Obudź Nadzieję w wysokości 192.000 zł.

Na podstawie Ustawy o Sporcie przyznano dotacje na realizację 181 umów na ogólną kwotę 2.945.580,- zł. Były to zadania realizowane przez stowarzyszenia kultury fizycznej – uczniowskie kluby sportowe w zakresie organizacji i prowadzenia zawodów sportowych (mistrzostwa od poziomu lokalnego do międzynarodowego), imprez sportowo – rekreacyjnych czy szkoleń i zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży. Finansowano także zakup sprzętu sportowego niezbędnego przy realizacji zadań.

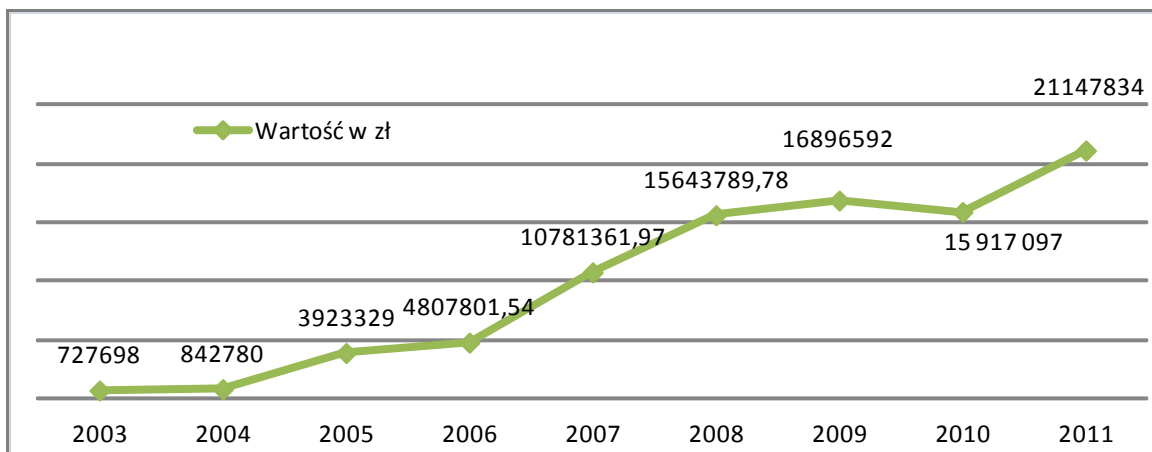
Potrzeby społeczne – usługi społeczne

Cel poprawa jakości i efektywności świadczenia usług publicznych oraz pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych realizowany był w 2011 roku poprzez zadania z zakresu pomocy społecznej, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, profilaktyki i promocji zdrowia oraz edukacji.

Konkursy w zakresie dwóch pierwszych zadań Programu Współpracy: pomocy społecznej (w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób) oraz działalność na rzecz osób niepełnosprawnych w roku 2011 przeprowadzał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku.

W ramach 5 otwartych konkursów złożono 171 ofert, z których do realizacji wybrano 126 (93 w formie wsparcia i 33 powierzenia). W tej liczbie znajduje się także 21 zadań, które są realizowane w okresie dłuższym niż rok 2011.

Ogólna wartość środków przeznaczonych na dofinansowanie zadań w zakresie **pomocy społecznej** w roku 2011 rok to 21.147.834 zł (95 zadań).

Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu pomocy społecznej przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych w latach 2003 -2011.

Zadania w zakresie pomocy społecznej obejmowały szerokie spektrum działań. W roku 2011 były to:

- poradnictwo pedagogiczno –psychologiczne,
- poradnia rodzinna,
- przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych,
- aktywizacja seniorów,

- spotkania integracyjne,
- zabezpieczenie miejsc noclegowych – schroniska wraz z wyżywieniem dla najuboższych i bezdomnych,
- zapewnienie schronienia dla samotnych matek z dziećmi i kobiet w ciąży,
- prowadzenie placówki socjalizacyjnej dla dzieci,
- prowadzenie placówki całodobowej typu rodzinnego,
- prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej,
- zapewnienie asystenta osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z niepełno sprawnościami,
- prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej,
- działania wspierające osoby bezdomne, ubogie i inne potrzebujące pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził także konkurs na zadania w zakresie **działalność na rzecz osób niepełnosprawnych**. Do dofinansowania wybrano 31 projektów na łączną kwotę 260.350,- zł. Były to zadania wspierające wszelkie formy aktywności dla osób z różnymi formami niepełnosprawności. Od zajęć rehabilitacyjnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i artystycznych, po integracyjne, usamodzielniające oraz ogólną pomoc psychosomatyczną. Zadania w tym zakresie były wspierane finansowo głównie w ramach środków PFRON.

Dodatkowo gdański MOPS kontynuował realizację projektu "Systematycznie do celu" finansowanego ze środków EFS, skierowanego m.in. do osób niepełnosprawnych, bezdomnych, uzależnionych od alkoholu, rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz młodzieży. W jego ramach razem z organizacjami pozarządowymi zrealizowano 15 festynów i spotkań środowiskowych, imprezy, Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych „Pozapozy” i „Planeta Marzeń”, spotkania edukacyjne, podejmowano się także tworzenia i rozwijania standardów usług pomocy i integracji społecznej.

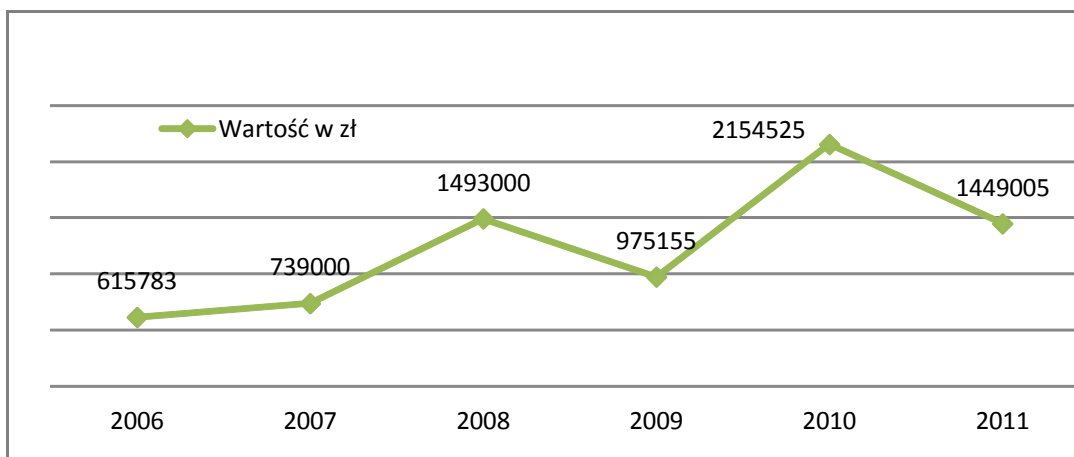
W zakresie **ochrony i promocji zdrowia** podpisano 5 umów na łączną kwotę 42.035 zł. Zadania dotyczyły profilaktyki AIDS skierowane do dzieci i młodzieży oraz działania wspierające funkcjonowanie osób żyjących z **HIV**, chorych na **AIDS** i ich bliskich. Były to działania profilaktyki bezpośredniej, kampanie informacyjno – edukacyjne (konkurs wiedzy i warsztaty edukacyjne) oraz zajęcia terapeutyczno - rehabilitacyjne.

Z kolei działania skierowane na realizację Programu **Przeciwdziałania Narkomanii** realizowane były na podstawie 24 umów na łączną kwotę 574.670 zł. Zadania przeprowadzone obejmowały szeroki wachlarz projektów: edukacyjne warsztaty dla młodzieży, olimpiadę promocji zdrowego trybu życia, zajęcia sportowe ukierunkowane na sport (Gramy bez narkotyków), oraz Mobilną Poradnię Młodzieżową „Kontakt-Bus”. Znaczącą grupę stanowiły też szkolenia przeznaczone dla rodziców oraz służb medycznych, porządkowych oraz dla kuratorów sądowych. Dofinansowywano także prowadzenie mieszkań readaptacyjnych – postterapia.

W zakresie **przeciwdziałania alkoholizmowi** dofinansowano 49 zadań na łączną kwotę, 832.300,- zł. Były to zadania trzech typów – pierwszy to organizacja czasu wolnego (zajęcia edukacyjno – terapeutyczne, artystyczne, kulturalne) jako alternatywy dla zachowań ryzykownych, następnie szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom, warsztaty profilaktyczne i warsztaty dla rodziców. Trzeci typ to prowadzenie instytucji i jednostek wsparcia: punktu konsultacyjno – diagnostycznego dla osób z problemem alkoholowym, zagrożonych przemocą, grup terapeutycznych, noclegowni niskoprogowej, pogotowia socjalnego dla osób nietrzeźwych, świetlicy środowiskowej, klubów abstynenta, Centrum Integracji Społecznej czy Gdańskiego Parasola Profilaktycznego – poradnictwo prawne i psychospołeczne.

Także przy realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdańsku w roku 2011 współpracowano ściśle z lokalnymi organizacjami pozarządowymi. Wspólnie zrealizowano kampanie „Kieruj bez procentów” (w tym akcja Europejska Noc bez Wypadku), program streetworkerski „Ulica”, „Podwórkowa Akademia Mamy i Taty”, „Full control”, „Mini-poradnik dla rodziców”, badania socjologiczne „Diagnoza środowiskowej oferty profilaktycznej”, Festyn Rodzinny z okazji Dnia Rodzin, III Ogólnopolską Konferencję Naukową z cyklu: Teoria i praktyka terapeutyczna pt. „ Dziecko w psychoterapii. Różne perspektywy”.

W części pozafinansowej współpracy należy jeszcze dodać wspólną organizację konferencji na temat tworzenia programów zdrowotnych, prewencji oraz terapii zakażeń w podstawowej opiece zdrowotnej. Rozpoczęto także prace nad opracowaniem i realizacją strategii działań zmierzających do uwolnienia przestrzeni publicznej Miasta Gdańska od dymu tytoniowego.

Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu ochrony, promocji zdrowia i zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych w latach 2006 -2011.

W zakresie edukacji w roku 2011 kontynuowana była trzyletnia umowa (do 30.06.2013 r.) - w ramach konkursu przeprowadzonego przez Wydział Edukacji

z Gdańską Fundacją Oświatową na zadanie „Monitorowanie Jakości **Edukacji Gdańskie Lwy**”. Na jego realizację przekazano kwotę 170.000 zł.

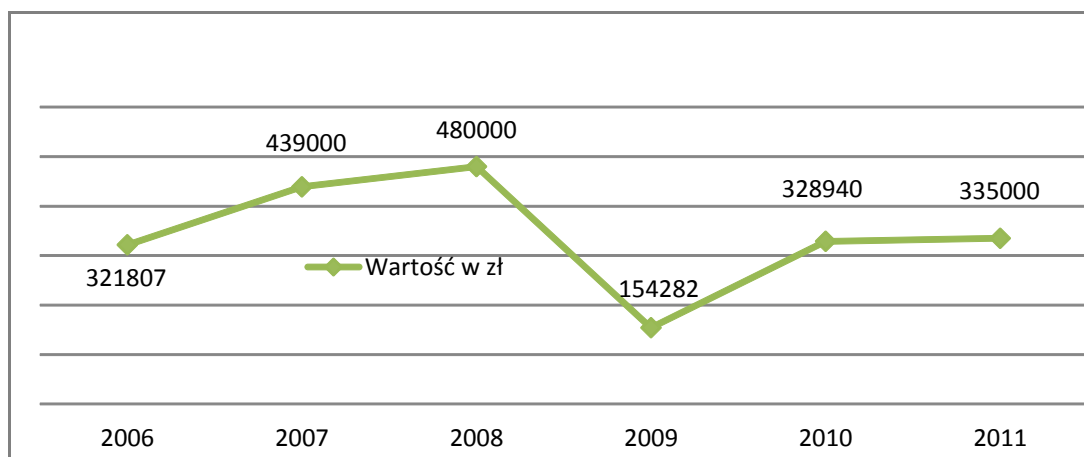
Wartym zwrócenia uwagi jest projekt Edukacji Morskiej uczniów szkół gdańskich realizowany wspólnie z Fundacją Gdańską (zlecenie na podstawie Prawa Zamówień Publicznych). Miasto partycypowało w kosztach szkoleń w kwocie 300.000 zł. Także przy projekcie Lato z Polską uczestniczyło w pokryciu kosztów (17.097,- zł) kosztu przyjazdu dzieci szkolnych z Białorusi.

Konkurs dla organizacji pozarządowych ogłoszono w zakresie **edukacji, oświaty i wychowania**. Złożono 49 ofert z których na łączną kwotę 100.000,- zł dofinansowano 25 projektów. Obejmowały one szeroki zakres od edukacyjnych wycieczek, zajęć edukacyjno – rekreacyjnych, konkursów wiedzy, zajęć wyrównawczych dla dzieci rodzin dysfunkcyjnych, dzielnicowych spacerów edukacyjnych do warsztatów fotograficznych i zajęć artystycznych.

Uzupełnieniem powyższego zadania był konkurs na projekty w zakresie **wspierania działalności naukowej z udziałem dzieci i młodzieży szkolnej**, w szczególności uczniów uzdolnionych. Dofinansowano jedno zadanie tj. wyjazdowe warsztaty naukowe dla laureatów Monitorowania Jakości Edukacji "Gdańskie Lwy". Kwota wsparcia finansowego to 35.000 zł.

Od roku 2007 realizowany jest cyklicznie partnerski, systemowy projekt edukacyjno-kulturalny, którego organizatorem i pomysłodawcą jest Fundacja „Wspólnota Gdańska” pod nazwą „Akademia Gdańskich Lwiątek”.

W analizowanym roku przeprowadzono także konkurs na zadania z zakresu **kształcenia ustawicznego** mającego na celu zapobieganie wykluczenia społecznego osób starszych. Zaplanowano i rozdysponowano 30.000 zł na 7 zadań obejmujących zadania aktywizacji i edukacji osób starszych ze szczególnym uwzględnieniem nauki nowych kompetencji takich jak obsługa komputera czy korzystanie z Internetu.

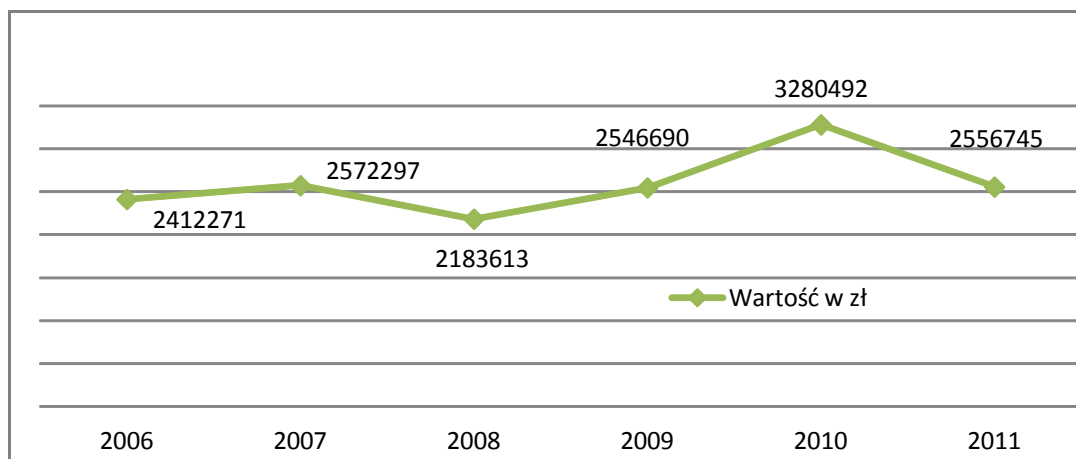

Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu edukacji przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych w latach 2006 -2011.

Oferta kulturalna i Europejska Stolica Kultury 2016

W zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego Biuro Prezydenta ds. Kultury przeprowadziło 3 konkursy, których efektem było podpisanie 139 umów z 91 organizacjami pozarządowymi na kwotę łączną 2.556.745 zł.

Były to zadania obejmujące zarówno duże wydarzenia takie jak: festiwal filmowy YACH FILM 2011, Gdański Festiwal Form Przestrzennych Rozdroża Wolności, Gdański Festiwal Muzyczny, ale także mniejsze festiwale i koncerty muzyczne, festiwale i spotkania kultury etnicznej, wydarzenia religijne, organizację konferencji naukowych, produkcji filmów, wydawnictwa, spektakle, wystaw i konkursów popularno-naukowych i kulturalnych, szkolenia dla młodych animatorów kultury, wsparcie młodych talentów kultury i sztuki, projekty popularyzujące kulturę i sztukę wśród młodych itd. Rok 2011 jako Rok Jana Heweliusza obfitował w projekty powiązane z tym świętem: międzynarodowa konferencja z okazji 400-lecia urodzin Heweliusza, specjalny program edukacji kulturalnej, koncert muzyczny, produkcja filmu rocznicowego, festiwal wideoklipów dla dzieci „Mały Jaś – spotkanie z Janem Heweliuszem”.

Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu kultury przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych w latach 2006 -2011.

Dodatkowo w trybie innym, niż konkurs ofert (zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych) podpisano 14 umów na łączną kwotę 195.940,16 zł oraz w ramach komisji zakupu książek dofinansowano - 4 zlecenia na kwotę 4.830,00 zł.

W ramach horyzontalnej współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi realizowany był też projekt kandydowania Miasta Gdańska

i Gdańskiej Metropolii do tytułu **Europejskiej Stolicy Kultury 2016**. Powstałe w tym celu Biuro w ramach swoich działań wspiera promocyjnie działania społeczne w zakresie głównie kultury i wolności słowa, przekazuje dofinansowanie na wspólnie wypracowywane działania oraz realizuje wspólnie z jednostkami sektora pozarządowego projekty. Do najważniejszych w roku 2011 należało:

- ✓ Projekt *Active Citizens*- Aktywna Społeczność 1. Edycja; w tym organizowanym w latach 2010-2011 dla pomorskich NGO szkoleniu wzięło udział 95 osób reprezentujących różne pomorskie NGO; w jego wyniku powstało 30 projektów, z których kilkanaście zrealizowano; część z uczestników przeszła specjalistyczne szkolenia z zakresu z metodologii doceniającej dociekliwości
- ✓ Projekt *Active Citizens* - Aktywna Społeczność 2. Edycja; w roku 2011 opracowano i przeprowadzono promocję i rekrutację drugiej edycji projektu; pozyskano nowe pomorskie organizacje partnerskie; część z uczestników przeszła specjalistyczne szkolenia z zakresu z metodologii doceniającej dociekliwości;
- ✓ w ramach projektu odbyły się dwie wizyty studyjne dla 20 przedstawicieli pomorskich organizacji pozarządowych w Szkocji (tematyka wolontariat) oraz Londynie (tematyka ekologia) oraz wizyta studyjna organizacji pozarządowych z Wielkiej Brytanii (20 osób); wizyty studyjne realizowano w celu prezentacji trójmiejskich dobrych praktyk w zakresie angażowania społeczności lokalnych;
- ✓ szkolenie z *fundraisingu* dla kilkudziesięciu gdańskich NGO przeprowadzone wraz z Regionalnym Centrum Wolontariatu w Gdańsku;
- ✓ szkolenie z marketingu dla kilkudziesięciu gdańskich NGO przeprowadzone wraz z Regionalnym Centrum Wolontariatu w Gdańsku.
- ✓ projekt Wolontariatu Metropolitalnego koncertującego się na sformułowaniu modelu sprawnej i przyjaznej realizacji i zarządzania wolontariatem.

Podsumowanie

Współpraca finansowa opierała się na konkursowej formie zlecania zadań publicznych zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. **Konkursy na dofinansowanie zadań** prowadzone były przez tematycznie właściwe wydziały Urzędu Miejskiego (Wydział Spraw Społecznych, Wydział Edukacji, Wydział Środowiska, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Urbanistyki, Architektury i Ochrony Zabytków, Biuro Prezydenta ds. Kultury, Biuro Prezydenta ds. Sportu i EURO 2012) oraz jednostki miejskie (Miejski Ośrodek Opieki Społecznej w Gdańsku).

Wyboru ofert projektów do dofinansowania w ramach Programu Współpracy dokonywały Komisje Konkursowe ds. oceny projektów w odpowiednim zakresie tematycznym. W skład każdej z komisji wchodziło:

- 1) 2 przedstawicieli Rady Miasta Gdańska,
- 2) 3 przedstawicieli Prezydenta Miasta Gdańska, w tym przewodniczący Komisji,
- 3) 3 przedstawicieli organizacji wybranych podczas dorocznego plenarnego spotkania gdańskich organizacji pozarządowych,
- 4) 2 specjalistów w zakresie zadania będącego przedmiotem konkursu,
- 5) 1 przedstawiciel wydziału / jednostki Miasta Gdańska organizującej konkurs.

Wybrane przez Komisję oferty przedstawiane były Prezydentowi Miasta Gdańska jako rekomendowane do dofinansowania. Ostateczną decyzję podejmował Prezydent.

W roku 2011 z budżetu Miasta Gdańska w drodze otwartych konkursów ofert, w trybie Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zlecono organizacjom **497 zadań** na łączną kwotę dofinansowania **27.596.745 zł**.

Konkursy i wnioski do nich zgłaszane odnosiły się do następujących zakresów tematycznych ustalonych w Programie Współpracy:

1. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób – 95 projektów na 21.147.834 zł;
2. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych - 31 projektów na 260.350 zł;
3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym - 73 projekty na 1.397.970 zł;
4. Ochrona i promocja zdrowia - 5 projektów na 42.035 zł;
5. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej - 1 projekt na 192.000 zł;

6. Wsparcie przedsięwzięć związanych z utworzeniem placów zabaw dla dzieci - 10 projektów na 500.000 zł;
7. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego 139 projektów na 2.556.745 zł;
8. Wsparcie działalności naukowej z udziałem dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności uczniów uzdolnionych - 1 projekt na 35.000 zł;
9. Edukacja, oświata i wychowanie - 25 projektów na 100.000 zł;
10. Wypoczynek dzieci i młodzieży - 30 projektów na 200.000 zł;
11. Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego - 14 projektów na 117.700 zł;
12. Promocja zatrudnienia i aktywizacja lokalnego rynku pracy - 2 projekty na 110.000 zł;
13. Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości - 1 projektów na 150.000 zł;
14. Kształcenie ustawiczne na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób starszych - 7 projektów na 30.000 zł;
15. Ochrona wolności, praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji - 4 projekty na 20.000 zł;
16. Organizacja wolontariatu i kształcenie wolontariuszy - 10 projektów na 75.000 zł;
17. Działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjnie organizacje - 6 projektów na 60.000 zł;
18. Wsparcie rozwoju społeczności lokalnych i partycypacji lokalnej - 29 projektów na 213.921 zł;
19. Wsparcie inicjatyw lokalnych w zakresie tworzenia i utrzymania terenów zieleni z udziałem mieszkańców - 7 projektów na 262.300 zł;
20. Pozostała działalność - Gala im. Lecha Bądkowskiego 1 projekt na 38.000 zł;
21. Kompleksowe działania społeczne i aktywizujące w obszarach rewitalizowanych, zapisanych w Programie Rewitalizacji Obszarów Zdegradowanych w Gdańsku - Lokalnym Planie Rewitalizacji – zadania nie były zlecane;
22. Wsparcie działań upowszechniających ideę samorządową – 5 projektów na 87.890 zł.

W latach poprzednich wartość środków przekazanych na dofinansowanie zadań publicznych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych wyglądała następująco:

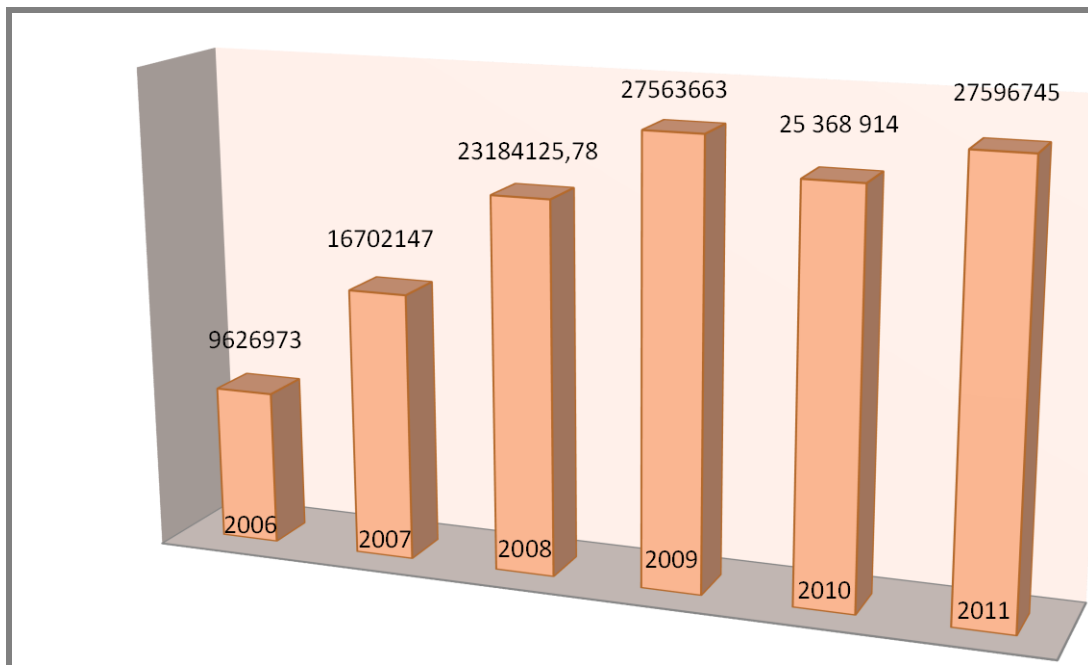
2010 r. - 25 368 914,- zł

2009 r. - 27 563 663 zł

2008 r. - 23 184 125,78 zł

2007 r. - 16 702 147,- zł

2006 r. - 9 626 973,- zł

Wartość środków przekazanych (w zł.) na dofinansowanie zadań publicznych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych w Mieście Gdańsk w latach 2006 – 2011

Od roku 2010, zgodnie z zapisami znowelizowanej Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, funkcjonuje także **pozakonkursowa forma dofinansowywania** zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe. Zgodnie z art. 19a wspomnianej Ustawy z pominięciem otwartego konkursu ofert mogą być współfinansowane projekty, których wysokość wnioskowanego dofinansowania lub finansowania nie przekracza kwoty 10.000 zł, a termin realizacji zadania nie będzie dłuższy niż 90 dni.

Zakres zadania musi być także zbieżny z zakresem i rodzajem zadania określonym w rocznym Programie Współpracy, a sam wniosek musi być zgodny z zasadami określonymi w Ustawie. Wnioski organizacji są rozpatrywane przez właściwe merytorycznie wydziały/biura Urzędu Miejskiego lub jednostki organizacyjne Miasta Gdańska na podstawie opinii specjalnie powołanego przez dyrektora wydziału/ biura lub jednostki organizacyjnej 3-osobowego zespołu i przedstawiane do akceptacji Prezydentowi Miasta Gdańska.

W tej formie w roku 2011 dofinansowano 9 zadań 8 różnych organizacji (na 14 wniosków) na łączną kwotę 57.512,- zł. Dodatkowo Gdański MOPS przyznał w tym trybie 11 dotacji 10 różnym organizacjom na łączną kwotę 91.967 zł (w tym 3 projekty dofinansowane ze środków PFRON na łączną kwotę 26.150 zł).

Część z dofinansowywanych przez Miasto Gdańsk projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe poddawane jest **kontroli** na miejscu realizacji zadania, a wszystkie sprawdzane są oparciu o sprawozdanie z realizacji zadania pod kątem zgodności realizacji z umową oraz prawidłowości rozliczeń finansowych. W roku 2011 przeprowadzono 191 kontroli na miejscu realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Wydział Polityki Społecznej, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Programów Rozwojowych, Biuro Prezydenta ds. Kultury. W wyniku stwierdzony w ich trakcie nieprawidłowości wydano 48 decyzji o zwrocie dotacji, z czego w 4 przypadkach o zwrocie całej wartości dofinansowania. Wartość zwróconych dotacji wyniosła łącznie 500.558,69 zł.

Do głównych typów stwierdzonych nieprawidłowości należały:

- a) niezadawalające warunki pobytu, zapewnienia opieki i wychowania, przestrzegania praw człowieka, wyżywienia w dofinansowywanych placówkach pomocowych
- b) błąd dotrzymania warunków umowy:
 - rozliczenie kosztów błędne lub nie ujęte w umowie,
 - prowadzenie nie kompletnej dokumentacji realizacji zadań,
 - zakładanej frekwencji odbiorców świadczeń,
 - ponoszenie wydatków poza terminami umowy,
 - braki niezbędnych do realizacji zadań pozwoleń (np. Miejskiego Konserwatora Zabytków).

Uwzględniając tylko konkursy i dotacje przyznane przez wydziały i jednostki, które przeprowadziły kontrole udział środków zwróconych w wyniku nieprawidłowości w ogólnej wartości przyznanych dotacji wyniósł za rok 2011 wartość 1,7 %. W roku 2010 wskaźnik ten wyniósł 0,5%.

Zadania realizowane przez organizacje pozarządowe były dofinansowywane także w **innych trybach** niż określony w Ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

- W zakresie kultury było to 18 zadań na kwotę 200.770,16 zł. (Prawo Zamówień Publicznych)
- Kluby Pracy wybrane na podstawie Prawa Zamówień Publicznych – 2 projekty na 110.000 zł.
- W oparciu o Prawo Zamówień Publicznych zlecono także Polskiemu Towarzystwu Ekonomicznemu przeprowadzenie szkoleń – 48 umów na 550.000 zł
- Na podstawie Ustawy o Sporcie przyznano dotacje na realizację 181 umów na ogólną kwotę 2.945.580 zł.

- Projekt Edukacji Morskiej uczniów szkół gdańskich realizowany przez Wydział Edukacji wspólnie z Fundacją Gdańską zlecony na podstawie Prawa Zamówień Publicznych – 300 000 zł.

Oznacza to, że na współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi wydatkowano z budżetu Miasta Gdańska łącznie kwotę **31 703 095,16 zł**.

Program Współpracy, podobnie jak w latach poprzednich, charakteryzuje się dużą różnorodnością zadań dofinansowanych ze środków Miasta Gdańska. Zauważyć można rozwój w zakresie jakości i poziomów współpracy pozafinansowej.

Tak jak w latach poprzednich największe środki finansowe zostały skierowane na cztery zakresy współpracy: pomoc społeczna, kultura, sport oraz profilaktyka uzależnień. Alokacja na te zadania stanowiła aż 89% łącznej wartości przekazanych organizacjom środków.

Duża różnorodność zadań ma swoje odbicie w dużej liczbie jednostek miejskich realizujących konkursy, co ma kolejny rok z rzędu wpływ na niejednorodność w sektorze społecznym percepcję partnera publicznego jakim jest Miasto. W szczególności dotyczy to zlecania zadań w trybie Ustawy o Sporcie, która to ustawa dopuściła ustanowienie przez JST odrębnego trybu zlecania zadań z zakresu sportu. Rada Miasta Gdańska Uchwałą nr V/28/10 z dnia 23 grudnia 2010 określiła warunki i tryb wspierania finansowego rozwoju sportu na terenie Gminy Miasta Gdańsk, co spowodowało, że zadania z zakresu sportu w Mieście Gdańsku ograniczają się wyłącznie do zadań realizowanych przez kluby sportowe z jednym wyjątkiem dotyczącym projektu „Kibice razem”.

W roku 2011 wypracowany został przez wspólny zespół roboczy Miasta i organizacji pozarządowych i zarekomendowany przez GRDPP oraz przyjęty do stosowania przez wszystkie komórki organizacyjne i jednostki Miasta ramowy wzór ogłoszenia, szczegółowych warunków otwartego konkursu ofert na zadania zlecone dla organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art.3 ust.3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, co znacznie poprawiło spójność ogłaszanych konkursów ofert. Dokumenty te nie mają jednak zastosowania w przypadku Biura Prezydenta ds. Sportu i Euro z uwagi na odrębny tryb zlecania zadań.

Wnioski - rekomendacje

W listopadzie roku 2011 Rada Miasta Gdańska Uchwałą nr XX/377/11 dokonała zmian w wieloletnim Programie Współpracy wprowadzając w rozdziale IV w §4 zapis zobowiązujący do podjęcia od roku 2013 współpracy finansowej w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz ratownictwa i ochrony ludności. Zapis ten powinien spowodować wprowadzenie do rocznego programu współpracy na rok 2013 nowych zadań wraz z określeniem wysokości środków na nie przeznaczonych.

W przygotowaniu programu współpracy na rok 2013 dodatkowo należałoby zwrócić uwagę na powiązanie priorytetowych obszarów, na podstawie których ogłaszane są konkursy na dofinansowanie zadań publicznych tak, by odnosiły się bezpośrednio do ustalonych w Programie Współpracy celów szczegółowych. Pozwoli to, bardziej jednoznacznie określić jakie zadania realizują poszczególne cele szczegółowe Programu. Oczywiście część zadań może realizować więcej niż jeden cel, ale ze względu na lepszą analizę skuteczności Programu Współpracy jako elementu polityki społecznej Miasta Gdańska należałoby dążyć do bardziej wyrazistego **powiązania celu głównego z celami szczegółowymi i priorytetowymi obszarami** – zakresami współpracy finansowej.

Podobieństwo celów i ich częściowa zbieżność powodowała, iż działania podejmowane w ramach Programu Współpracy często realizowały kilka celów szczegółowych. Na przykład przygotowania zabezpieczenia medycznego i służby wolontariackiej na UEFA EURO 2012™ mieszczą się zarówno w celu skierowanym na rozwój wolontariatu jak i w celu pt. udział mieszkańców w przygotowaniach do Turnieju, działania Gdańskiego Instytutu Kultury (dawniej biura ESK 2016) odnoszą się i do celu wzmacnianie oferty kulturalnej jak i udziału mieszkańców w projektach ESK 2016 i zakresu wolontariatu,

Kontynuując wątek zbieżności zapisów dokumentów planowych należy wyraźnie rozróżnić **sprawozdawczość, monitoring i auto-ewaluację** realizacji Programów Współpracy – rocznych i wieloletnich (zakres, cel, odpowiedzialności, terminy). Za rok 2011 przewidziane jest jako element uzupełniający przeprowadzenie auto-ewaluacji Programu Współpracy w zakresie wzmocnienia organizacji pozarządowych i ich partnerstw .

Wprowadzenie od 2011 roku odrębnego trybu zlecania zadań z zakresu sportu spowodowało, że zadania te przestały być uwidocznione na poziomie rocznego Programu Współpracy, co fałszuje obraz i stwarza złudzenie, że Miasto Gdańsk nie współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwoju sportu, a ponadto sugeruje, że organizacje sportowe przestały być organizacjami pozarządowymi,

w rozumieniu Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, co nie jest zgodne ze stanem prawnym.

Należałoby rozważyć, czy nie powrócić do jednakowego dla wszystkich zadań trybu ich zlecania organizacjom pozarządowym.

Wzmocnienia wymaga **współpraca pomiędzy wydziałami i jednostkami** miejskimi w zakresie relacji z organizacjami pozarządowymi. Powinno się też zwrócić większą uwagę na pełny przepływ informacji oraz wzmocnienie roli Wydziału Polityki Społecznej jako koordynatora współpracy.

Potrzebne jest także kontynuacja prac nad **rekomendacjami** ze Sprawozdania z realizacji Programu Współpracy za rok **2008**, tj.: utworzenie funduszu pożyczkowego dla organizacji pozarządowych i wypracowania zasad dofinansowania wkładu własnego NGO w projektach przez nie realizowanych ze środków spoza budżetu miejskiego; wyodrębnienie z ogólnego konkursu ofert przedsięwzięć cyklicznych i priorytetowych; oraz powstania Centrum Wsparcia Organizacji Pozarządowych.

W odniesieniu do założeń merytorycznych Programu Współpracy należy zauważyć pojawienie się nowych obszarów współpracy będących odpowiedzią na zgłaszane zapotrzebowanie społeczne, dotyczących m.in.: edukacji ekologicznej, ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, budowy ogólnodostępnych boisk, upowszechniania i wspierania udziału mieszkańców w wyborach lokalnych oraz w działalności rad jednostek pomocniczych.

Nie zmieniło to jednak relacji udziału środków przeznaczonych na pomoc społeczną, kulturę, sport i profilaktykę uzależnień jako dominujących nad pozostałymi zakresami współpracy finansowej. Najwięcej środków przeznaczono na zaspokojenie potrzeb osób defaworyzowanych, na realizację świadczeń socjalnych i usługi społeczne. Z kolei zadania najistotniejsze punktu widzenia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego mają najmniejszy udział we współpracy finansowej.

Poszczególne **cele szczegółowe** różnią się mocno w zakresie ich realizacji nie tylko pod kątem wielkości udziału dotacji, ale także w odniesieniu do ilości i rodzaju podejmowanych działań.

W zakresie **budowania odpowiedzialnego i zaangażowanego społeczeństwa lokalnego** można zauważyć duże zróżnicowanie realizowanych działań. Zrealizowane prace prowadzą oprócz zmian w świadomości mieszkańców także do małych ale widocznych, a przez to bardziej motywujących, zmian we własnym otoczeniu. Kontynuacja zwiększania różnorodności zadań w zakresie budowania społeczeństwa odpowiedzialnego za swoje otoczenie jest zmianą widoczną i bardzo pozytywną. Wartym kontynuowania są działania mające bezpośredni wpływ na wygląd najbliższego otoczenia.

Wszystkie określone w Programie cele mają charakter ogólny i nie określono wskaźników ich pomiaru dlatego oceniając wykonanie celów szczegółowych poprzez

poszczególne zadania nie można się odnieść do tego czy cel został osiągnięty. Można tylko wskazać czy zrealizowane działania istotnie wpłynęły na ten zakres.

Dlatego w przypadku pierwszego celu szczegółowego można tylko określić, iż podjęte działania miały bezpośredni wpływ na środowisko lokalne zarówno poprzez ingerencję w przestrzeń miejską jak i poprzez wybory do rad osiedli – dzielnic. Co sugeruje, że realizowane projekty i inicjatywy znacząco pozytywnie wpłynęły na zakres budowania odpowiedzialnej i zaangażowanej społeczności.

Szeroki wachlarz działań widoczny jest także w działaniach skierowanych na realizację celu pt. **rozwiązywaniu lokalnych problemów**, które nie tworzą jednak całości odnoszącej się silnie do zakładanego celu. Jest to raczej podtrzymanie realizacji części działań odnoszących się do wybranych lokalnych problemów takich jak wypoczynek dzieci i młodzieży, rozwój przedsiębiorczości, wpływ na zatrudnienie, budowanie modeli interwencji w rozwój społeczny.

Realizacja celu **wsparcie sektora pozarządowego** to głównie działania pozafinansowe budujące jakość współpracy, zbliżające sektor publiczny ze społecznym. Najwięcej działań realizowano z zakresu promocji i wzmacniania sektora pozarządowego. Wciąż jednak brakuje narzędzi pożyczkowych i gwarancyjnych, umożliwiających organizacjom sięganie po środki z innych źródeł w szczególności europejskich. W chwili obecnej organizacje mają praktycznie ograniczony dostęp do wszystkich funduszy, które wymagają prefinansowania projektów.

Można stanowczo określić, iż podjęte działania miały istotny wpływ na wsparcie organizacji sektora pozarządowego. Efekt ten można by zwiększyć dedykując na jego realizację większe środki finansowe oraz ściśle definiując formy współpracy, które z tych środków miałyby być zrealizowane.

Ciekawe i zróżnicowane działania realizowane były z zakresu profilaktyki uzależnień tworzące obraz kompleksowego podejścia do możliwości działań prewencyjnych (cel **poprawa jakości i efektywności świadczenia usług publicznych** oraz pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych). Można zauważyć także duże zróżnicowanie zadań z zakresu edukacji, szczególnie edukacji nieformalnej. Nie wykorzystano jednak potencjału realizacji profilaktyki uzależnień przez sport w kontekście przygotowywanego w Gdańsku turnieju UEFA EURO 2012™. Dużą stratą jest też rezygnacja z realizacji projektów z zakresu rewitalizacji.

Zadania podjęte w celu poprawy stanu świadczonych usług publicznych zdecydowanie były skuteczne i trafne.

W zakresie **rozwoju wolontariatu** należy zauważyć iż większość działań skierowana była na promocję wolontariatu. Nie było jednak adekwatnego dla ważności roku 2011 wsparcia finansowego. Takie wsparcie pojawiło się dopiero w roku 2012.

Podjęte zadania zdecydowanie realizowały założenia celu. Cel był określony na bardzo wysokim poziomie ogólności i wydaje się, że powinien być określony ze wskazaniem kierunku lub formy rozwoju.

Niedostatecznie wykorzystano także potencjał EURO 2012 do **zaangażowania mieszkańców w działania Miasta** oraz do popularyzacji zdrowego trybu życia, zaangażowania w sport i rekreację. Większość środków skierowano do stowarzyszeń kultury fizycznej i działań bardzo podobnych jak w latach wcześniejszych – organizacja zawodów i treningów sportowych. Z projektów społecznych angażujących mieszkańców w przygotowania do Turnieju należy wymienić pracę ze środowiskiem kibiców piłkarskich (projekt Kibice Razem) oraz Wolontariat Miast Gospodarzy UEFA EURO 2012™.

Mieszkańcy zostali więc włączeni w działania Miasta przy organizacji Turnieju jednak jego stopień i jakość pozostawia niedosyt szczególnie gdy dotyczy to trzeciej najważniejszej imprezy sportowej na świecie.

Realizacja celu **zwiększenie oferty kulturalnej i udziału mieszkańców w kulturze** charakteryzowała duża liczba działań. Zrealizowane zadania kierowane były i do osób młodszych i starszych ale także dla koneserów kultury jak i jej nowych odkrywców. Bardzo ciekawe i mocno angażująca środowiska aktywne w działania były przedsięwzięcia organizowane przez Instytut Kultury Miejskiej w Gdańsku (dawniej ESK 2016).

Dlatego też można zdecydowanie stwierdzić, iż zakładany cel był realizowany w sposób prawidłowy i adekwatny do zakresu.

Niniejsze sprawozdanie po raz pierwszy zostało przedstawione w formule powiązania realizowanych działań z realizacją zakładanych celów programu i pokazania, które z tych działań jakie cele wzmacniają. Najważniejszą rekomendacją wynikającą zatem z tak przygotowanego sprawozdania byłoby zwrócenie uwagi przy tworzeniu kolejnych programów na formułowanie i stawianie celów spójnych z nowymi Programami Operacyjnymi realizującymi Strategię Rozwoju Gdańska, w szczególności: *Gdańsk - Kultura: Wolność kultury. Kultura wolności* oraz *Gdańsk - Moje Miasto*, dzięki temu organizacje będą bardziej świadome nadrzędnych celów Miasta we wszystkich dziedzinach jego rozwoju.